

kidolgozás után az országból kiszállítani tartozik. Eszerint fakereskedésünk Románia felé az eddigi helyzetben marad.

A fenyő- és tölgyfaanyagok kivitele Fiume és Triest felé eléggé kielégítő mértékben történik, csupán a tölgydongát illetőleg nyilatkoznak némely kereskedői körök olyképen, miszerint az ezen anyagra ez évben Horvát-Szlavonországban eladandó erdőterületek korlátozandók lennének, hogy így a francia vásárlók számára kevesebb mennyiségű donga álljon rendelkezésre s ennél fogva azok részéről jobb árak legyenek elérhetők.

Egyes piacokról külön ártételeket nem közlünk, hanem utalunk multkori tudósításunkra.

K ü l ö n f é l é k.

Faeladás Törökországban. Az albán-skutarii főconsul jelentése szerint az albániai vilajet Kroja kerületében lévő Malibar, Gurji és Spiret nevű állami erdőknek összes fatermése árverés útján értékesítetteti fog. A jelzett erdők kiterjedése hosszban 25—30, és szélességben mintegy 10—15 *km*; határai a Matia, Fuiri, Ladi, Busnasze folyók és az adriai tenger.

Az állabokat alkotó főfanemek a kocsányos és kocsánytalan tölgy, a kőris s igen alárendelt mennyiségben a szil. A törzsek átmérője 1.3 *m* magasságban mérve 27—80 *cm* közt változik, 6—12 *m* átlagos magasság mellett.

A kihasználható fatömeg 150.000—200.000 *m*³-re becsülhető, s épület, hajóépítési fát, vasuti talpfákat, továbbá mű- és szerszámfát szolgáltat.

A 700 *ha*-nyi malibari erdő kivételével, mely egyedül fekszik hegyes vidéken, a többi mind síkságon terül el.

A szállítási viszonyok igen kedvezők, a legnagyobb távolság, melyben az erdők a tengertől fekszenek 10—12 *km*.

A Matia és Spindja folyók folynak az erdőkön át, ezek usztathatók és kisebb hajókkal hajózhatók.

Az összes fatermés a tővön s csakis egészben az árverés alkalmával a legtöbbet ígérőnek adatik el.

Az árverés napja az osztrák-magyar főkonsulátusnál, vagy az albáni vilajet kormányzójánál tudható meg.

(*Rgh.*) **Canada fagazdagságáról.** Egy Londonban megjelent hivatalos tudósítás (Reports on the forests of Canada), a körülbelül 75,000.000 *ha* kiterjedésű canadai erdőket a következő négy természetes csoportra osztja :

1. első az északi csoport, melyben uralkodó fajok a *Picea nigra*, *P. alba*, *Abies balsamea*, *Populus balsamifera*; *Betula papyrifera*, több fűz és éger faj;

2. második csoport a déli, mely az Egyesült-Államok keleti részének növényövéhez csatlakozik; itt a *Platanus occidentalis*, a *Liriodendron* és *Carya* fajok, valamint a babérfélékhez tartozó *Sassatras*, a *Cornus florida* stb. az uralkodók;

3. a harmadik, központi csoport az előbb elítettek közt fekszik és körülbelül negyven tülevelű és lombfából álló erdők által képeztetik;

4. a nyugoti, a „Red River“ és a „Winipeg“-től nyugatra fekvő csoport a *Quercus macrocarpa*, *Populus Fremonti* és *Fraxinus viridis* hazája.

Magától értetődik, hogy ezen egyes övek között számtalan átmenet észlelhető s hogy az egyes csoportokat nem különíti el éles határ. Mig az Edvard-herczeg sziget teljesen erdőtlen, addig Uj-Sottland, melynek állabait *Betula nigra* és *Tsuga Canadensis* képezik, fában bővelkedő. A Lorenzó-tól északra elterülő öv, melynek északi része erdőben szegény, vagy néha teljesen erdőtlen is, csaknem 50,000.000 *ha* területet zár be. Ezen erdőtlenség oka az egykori erdőségeknek tűz által történt megsemmisülésében és a termőrétegnek ezt

követő lemosatásában rejlik. A középső — 21,000.000 ha nagyságu — csoportban, nagy a faipar. Ennek erdőségeit a fenyők (*Pinus*, *Abies*, *Larix*) nyár és nyír fajok alkotják. Ezen övben a vörös fenyő, még az erdei fenyő övében is sikerrel tenyészthető.

Angol Columbia erdődús, csakhogy erdei kevésbé értékes fanemek által képeztetnek. Északi részein a *Pinus monticola*, *Chamaecyparis nutcaensis*, *Thuja gigantea* és *Juniperus virginiana* az uralkodó.

Legérdekesebb e tudósításban az, hogy a canadai erdők kizsákmányolása jelenleg oly mérveket öltött, hogy a kormány az értékesebb fanemeknek mesterséges uton való rendszeres megtelepítését és több külföldi faj meghonosítását tervezi.

Óriási fatömegvesztés és erdőrongálás okozói, a tartós száraz őszi időszakban nagy területen pusztító és gyakran ismétlődő erdőégések, melyek korlátozása vagy elhárítása alig remélhető. („Deutsche F. u. Jagdzeitung“).

(*Rgh.*) **A cellulosenak újabb alkalmazása.** A fából nyerhető cellulose hosszú, hajlékony rostjainak kötél, csomagoló zsineg, fonal stb. előállítására való felhasználása is megkísérletett újabban a „C. Bl. f. Holzindustrie“ szerint. E kísérletek ugyan még nincsenek túl a kezdet stádiumán, de az elérni czélzott eredmények tekintetében mégis a legjobb reményekkel biztatnak. A rostos celluloseból nyerhető papiranyagoknak egy másik különös alkalmazásáról pedig amerikai lapok tudósítanak. Ez a papiros fedéllapok (fedőlemezek) készítése volna, melyből az előállított fedélzet könnyűségénél és más előnyeinel fogva a pala-fődelet messze fölülmulná.

A pépnemű cellulose anyagból gépek segélyével téglák is sajtoltatnak a kivánt alakban, melyek félig kiszáritva vízmentességet előidéző oldatban telítettnek és azután aszaltatnak, mialatt

a vizmentes keverék tökéletesen megkeményedik. Aszalás után a téglák ismét oly keverékkel kezeltek, mely zománcszerű felületet kölcsönöz nekik. Erre egy réteg homok jő, mely a téglákat a hó behatása és a tűz ellen védi. Különböző színű homok alkalmazásával a téglák különböző színárnyalatokban állíthatók elő. A zománczó folyadék és homokkal való kezelés után a téglák másodszor aszaltatnak, minek befejeztével használatra alkalmasakká válnak.

(Kon.) **A tutajozott épületfának előnye.** Egy nem régiben épült iskola födénygerendáinak kicserélésére vonatkozó jelentés tárgyalásakor a bécsi községtanács nyilatkozattételre szólította fel a városi építészeti hivatalt az iránt, vajjon mi oka lehet annak a gyakori jelenségnek, hogy a födénygerendákat befalazásuk utáni aránylag igen rövid idő múlva ismét ki kell cserélni. Az építkezési hivatal véleményében mindenek előtt arra utal, hogy a Ferencz-József vasut megnyilta óta a födénygerendáknak használt épületfa többé nem tutajjal, hanem vasuton szállíttatik Bécsbe. Az usztatás, illetve tutajozás által a fa — tudvalevőleg — ugyszólván kilugoztatik, a mennyiben a fa felbomlását előidéző anyagok belőle a viz által kiszorittatnak. Ezért tanácsos, hogy az épületfa a rakodókon szorgosan megvizsgáltassék s födénygerendáknak — hacsak lehetséges — tutajozott jegenyefenyőtörzsek alkalmaztassanak. (Centralblatt f. d. g. Ftw.)

(F. A.) **Az erdők befolyása a jégesőre.** Colladon D. 1875. év julius havában a Jura hegység és a nyugati alpok felső részein átvonuló és rendkívül pusztító két fürgeteg irányát megfigyelve, azt tapasztalta, hogy az erdővel borított magaslatok a jégeső mennyiségére és a jégszemek nagyságára mérséklő hatással nem voltak, és hogy az erdők és az egyes fák ily irányu befolyása főleg az alantabb fekvő helyeken átvonuló fürgetegeknél jut érvényre.

Egyuttal, mint igen érdekes eredményt, kimutatta azt is, hogy az élő fa közel ugyanannyi légköri villamosságot köt meg, mint egy, ép oly magas és elvezető sodronnyal ellátott fém rud. („Centr. f. d. ges. Forstw.)

(F. A.) **A rovarok és ezek között a bogarak vagy fedeles szárnyuak (Coleoptera) élettartama.** F. Rühl-nek a „Centralblatt f. d. ges. Forstvesen“ f. é. 3-ik füzetében megjelent közlése szerint ugy a kifejlődés különböző szakaiban, mint az egyes családok szerint is igen változó.

Igy 1. a pete a kikelésig igen rövid időt igényel és pedig a legtöbb katóka-féléknél (*Coccinellides*) 5—8; a *Cyngetis aptera*-nál 12; a *Trachys pygmaea*-nál 9; a *Dytiscus marginalis*-nál 12; a *Hidrophitus piceus*-nál 16; a *Lagria hirta*-nál 20; a *Necrophorus vespillo*-nál 14 napot, míg a *Melolontha vulgaris* (cserebogár) petéje az uralkodó hőmérsék szerint 30—40 napot igényel a kikeléshez;

2. az álczák élettartama a rovarok életében a leghosszabb; így három évi fejlődési korszak mellett (melegebb égájj alatt) a cserebogár álczája (pajod) 800; négy évi (hideg égájj) mellett pedig 1100 napot él; a *Necrophorus vespillo* álczája csak 42 nyári napot igényel, hogy bábbá alakuljon; az *Oxyporus maxillosus* 55, a *Lucanus cervus* pedig 1620—1640 napig él mint álcza; végre a *Cerambycidesek* álczái 1900—2000, sőt Imhof a *Clytus verbasci* egy álczáját 3600 napon át tartotta életben;

3. a báb-élet ismét rövid, így a *Cicindella campestris* 30, a *Sitophilus granarius* 8, a cserebogár 28—39, a *Galleruca nimphaea* 8, az *Oxyporus maxillosus* 14 napig él báb alakban;

4. a rovar maga rendes viszonyok között átlagban 3—60 napot él.

A fogságban tartott him rovarok a párzás után rendszeren rövid idő mulva, de legfeljebb 16 nap alatt mindig elhaltak, míg

a nőstények 30—56 napot is éltek. Május hóban, moha alól szedett *Ocypus oleus* bábjaiból kikelt him rovar párzástól visszartartva 50—61, a nőstény pedig 80—95 napot élt. Esper szerint a *Dytiscus marginalis* párzás nélkül 1250, a *Cetonia aurata* pedig Rösel szerint 1000 napon át tartható életben.

(I.) **Követésre méltó példa kopárok erdősítésénél.** Hunyad vármegye Kudzsir községe a múlt 1887. évben 104. kat. holdnyi kopár területet erdősített kizárólag saját költségén.

(I.) **A ki tölgymakkot akar vetni az idén,** az már most járjon utána. Az előzetes makk becsük ugyanis augusztusban, az eladások szeptemberben történnek. A ki addig nem biztosította maga számára a vető makkot, az csak kereskedés útján juthat hozzá. Ott pedig kétszeresen fizeti meg az árát és kérdés, hogy megkapja-e a kellő minőségűt és a megkívántató mennyiséget.

(Kon.) **Fűrészporral készült agyagtéglák.** Felső-Sziléziában néhány év óta a téglakészítéshez való agyag közé bizonyos mennyiségű fűrészport kevernek, miáltal a téglá belső szerkezete céljának megfelelően szabályozható. Az anyag közé kevert fűrészpor mennyisége 15 és 30% közt változik, aszerint, amint kövérebb vagy soványabb az agyag; az arány ezenkívül függ még a téglá rendeltetésétől is. A fűrészpornak egyenletes elosztása az agyagban egy kapaalaku szerszámmal eszközöltetik, melylyel a keverék megdolgoztatik. Az eljárás előnyei a következők :

1. A kövér agyag, mely kötöttségénél illetve szívósságánál fogva igen nehezen munkálható meg, fűrészpor hozzákeverése által utóbbi tulajdonságát elveszti s a víznek könnyű és gyors felvételére alkalmasabb lesz.

2. A fűrészpor lehetővé teszi az idomitott nyers agyagnak gyors megszáradását.

3. A téglák égetéséhez kevesebb fa szükségeltetik s maga az égetés is rövidebb ideig tart.

4. Az így készült téglák sokkal könnyebb s ezért némely építkezésre (pl. boltozatokra) kiválóan alkalmas.

5. Likacsosságánál fogva az ilyen téglák jobban tartja a vakolatot.

6. Ugyancsak a téglák likacsosságánál fogva az épületek gyorsabban száradnak.

Szilárdságuk azonban a közönséges téglával szemben körülbelül $\frac{1}{4}$ -del kisebb. Vízfelvő képességük nagy s ép azért az olyan helyre, hol vízzel közvetlenül érintkeznének, nem valók.

(*Rgh.*) **Tűzmentes mázoló anyagot** lehet a „Schw. Zeitschrift“ szerint készíteni zsindefedelek számára, ha a tűz ellen védendő fedelet, vagy bármely más faszerkezetet, rövid időközönként kétszer egymásután forró kőszénkátránnyal bemázoljuk, s e mázra szitán át téglaporból finom réteget adunk. Ily módon néhány nap múlva igen kemény réteg képződik, mely a fát nem csak a nedvesség felvétele ellen oltalmazza, hanem a lángokkal szemben is teljesen ellenállóvá teszi; különösen akkor, ha a bemázolást néhány nap múlva gyöngén ismételjük és a mázra ismét annyi téglaport hintünk, hogy a kátrány teljesen telítettnek lássék. Hollandiában ezen eljárás állítólag közkeletű. Ott az istállók, szesz- és sörfőző gyárak gerendázatát is ezen anyaggal vonják be, hogy így a fa tartósságát nagy mértékben fokozzák. Az anyagnak tűzbiztonságáról meg is lehet győződni. Ha ugyanis a fentebbi módon kezelt zsindelet a tűzbe dobjuk, az csak nagy nehezen gyul meg, s ha meg is gyul, csak senyved, de nem lángol.

(*Kon.*) **Erdőégések Ausztriában.** Egy most megjelent kimutató szerint 1881-től 1885-ig Ausztriában nem kevesebb mint ezerhétszázötvenhétszer fordult elő erdőégés,

a leggyakrabban Tirolban és Stiriában. A tűz oka 588 esetben vigyázatlanság volt, 151 esetben gyújtogatás, 169 esetben a vasuti mozdonyokból kiszálló szikrák okozták a tüzet s csak 14 esetben villámütés. Összesen 6551·68 hektár erdő égett el s a megszenesedett fában 276.439 frtot tett ki a kár.

Az „**Erdő-Őr**“ vagy „**Az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben**“ című munka ötödik kiadása megjelenvén, felkértek azon erdőhivatalok, erdőgondnokságok és szaktársak, kik az erdészeti műszaki segédszolgálatra készülő egyének részére ezen könyvet megszerezni kívánják, hogy annak postautánvételi útján leendő megküldése iránt az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalát mielőbb értesíteni sziveskedjenek. A folyó évi május hóban megjelent könyv ára példányonként 3 frt.

„**A tölgy és tenyésztése**“ című pályanyertes munka szintén kapható még.

Megrendelések, legcélszerűbben postautalvánnyal, az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához intézendők (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.) Ára az egyesület tagjai részére 2 frt, nem tagok részére pedig 3 frt.

Az „**Erdészeti Zsebnaptár**“ 1888. évfolyamából már csak 8 példány áll rendelkezésre. Megrendelések az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához intézendők (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.)

Ára az egyesület tagjai részére 1 frt, nem tagok részére 1 frt 50 kr.

Az „**Erdészeti rendeletek tára**“ 1887. évi, vagyis VII. évfolyama megjelent és az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.) megrendelhető. Ára az egyesület tagjai részére 30 kr, nem tagok részére pedig 60 kr.